

ክትባትን በሚገባ ማስቀመጥና መጠበቅ

ክትባቶች በትኩረት ማስቀመጥና ማስቀመጥ አለባቸው። ምክንያቱም ክትባቶች በሙቀትና በከፍተኛ ቅዝቃዜ ከተጋለጡ ከበሽታ የመከላከል አቅማቸው ይቀንሳል።

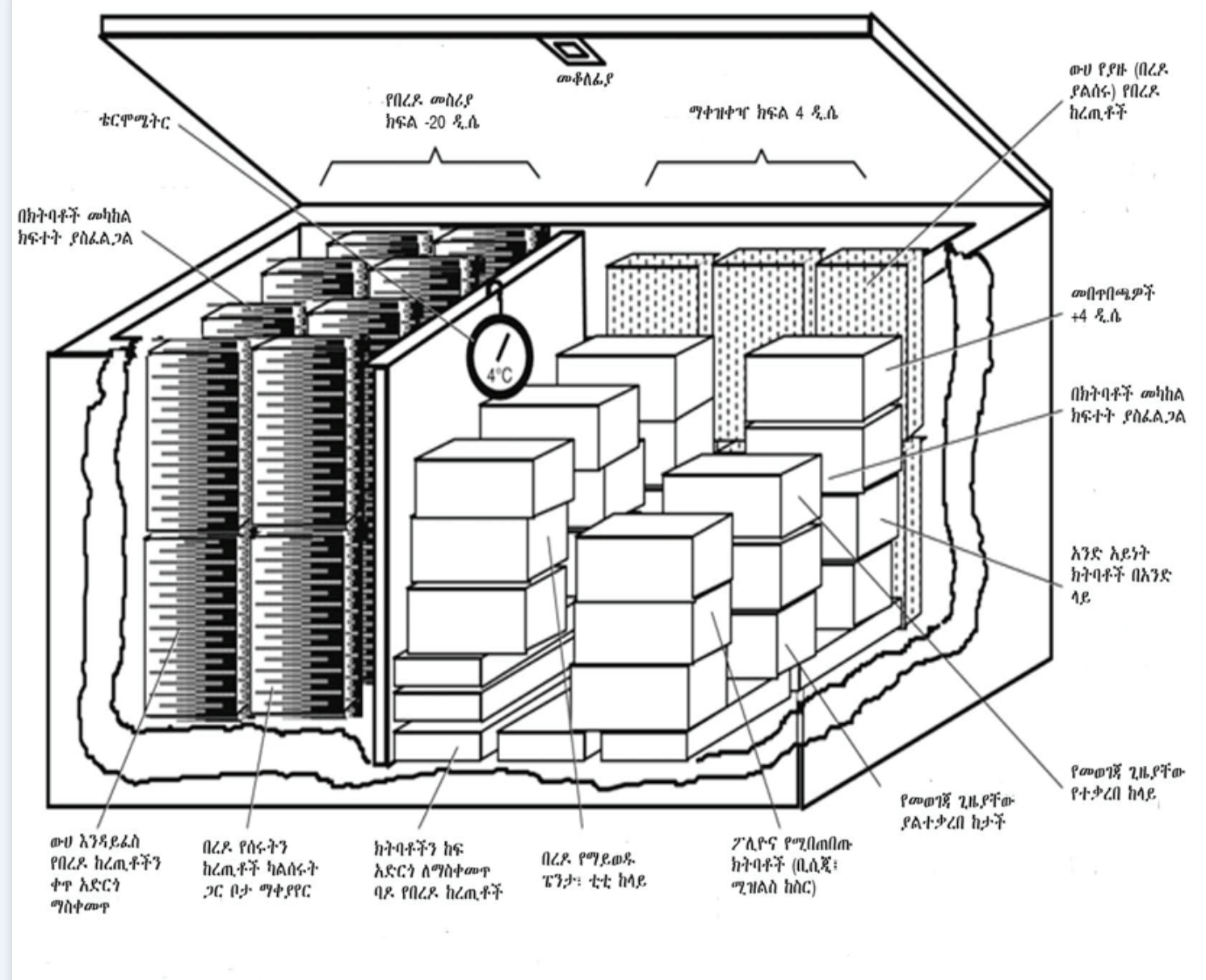
ህፃናትን ከበሽታ ለመከላከልና የክትባቶችን ደህንነት ለማስጠበቅ የሚከተሉትን ማከናወን ያስፈልጋል፡-

- ➔ እንደየፍራጅ አይነት ክትባቶችን ፍራጅ ወሰን በተገቢው ቦታ ማስቀመጥ
- ➔ የፍራጅ የሙቀት መጠንን መመዘገብና በየጊዜው መከታተል
- ➔ የፍራጅ የሙቀት መጠንን ከ+2 ዲግሪ በታች ወይም ከ+8 ዲግሪ በላይ ከሆነ ተገቢውን እርምጃ መውሰድ
- ➔ የብልቃጥ ሙቀት መቆጣጠሪያ (VVM) በመከታተል በሙቀት የተበላሹ ክትባቶችን (የብልቃጥ ሙቀት መቆጣጠሪያ ደረጃ 3 ወይም 4 የሆኑትን) በመለየት መመዘገብና ማስወገድ።

1. ክትባቶችን የክትባት መጠጥቦችን በትኩረት ማስቀመጥ ማስቀመጥ

- በፍራጅ ወሰን ያለው የክትባት መደርደሪያ ለየትኛው ክትባት እንደሆነ የክትባቱን ስም መግኘት ፊት ለፊት መለጠፍ
- ጊዜያዊ ለማለፍ የተቃረኑ ወይም የብልቃጥ ሙቀት መቆጣጠሪያ ደረጃ-2 የሆኑትን ክትባቶች "መጀመሪያ ተጠቅሞ" የሚል ፅሁፍ በመጻፍ ፊት ለፊት በመለጠፍ ክትባቶችን ማስቀመጥ
- በክትባቶች መካከል በቂ ክፍት ቦታ በመተወድ እየሮ እዲዘዋወር ማድረግ
- የክትባት መጠጥቦችን ከመጠቀሚያው በፊት ለ24 ሰዓት ፍራጅ ወሰን ማስቀመጥ
- በተቻለ መጠን የፍራጅ በርን ቶሎ ቶሎ አለመክፈት
- ክትባትና የክትባት መጠጥቦችን በባህሪ ለመለየት በፍፁም አለመጠቀም
- የተበላሹ ክትባቶችን መለየትና ማስወገድ፤
 - ጊዜያዊ ያለፈ
 - የብልቃጥ ሙቀት መቆጣጠሪያ (VVM) ደረጃ 3 ወይም 4 የሆኑ
 - የተከፈሉ የፍራጅ ቤት ለፊት ለፊት ክትባቶች ከ6:00 ሰዓት በላይ ከሆነ ወይም የክትባት መርገጫ ግብር ካለቀ
- የተበላሹ ክትባቶችን ለማስወገድ የወረዳውን የመዳሀኒት አወጋገድ ዘዴ መከተል
- የክትባት ፍራጅ ለክትባት፣ መጠጥቦችና ለብረት ከረጢት ማስቀመጫ ብቻ መዋል አለብት

ስዕል 1. ከላይ ተከፍቶ የሚቀመጥበት (ሳፕን መሰል) የክትባት ፍራጅ ወሰን የክትባቶች አቀማመጥ

2. የፍራጅ የሙቀት መጠንን በቀን (በዓላትን እንዲሁም ቅዳሜና አሁድን ጨምሮ) ሁለት ጊዜ መመዘገብ

- የክፍሉ የቀኑ ሙቀት ክፍ ሲል የሙቀት መመጠኛውን /thermostat knob/ በማሸከርቀር ቀስቶ ወደ 8 ዲግሪ ክፍ ያደርጉ።
 - የሙቀት መጠን በ +2 ዲግሪ ለስከ +8 ዲግሪ መካከል ከሆነ ቦታ የሙቀት መመጠኛውን /thermostat/ አያስተካክሉት።
- ሁል ጊዜ ጠዋት እንደገቡ ከሚገኝውም ሥራ በፊትና ከሰዓት በኋላ የፍራጅ ታላቅ የሙቀት መጠንን ይመዘገቡ።
- የፍራጅ ታላቅ የሙቀት መጠን ወዲያውኑ ከመመዘገቢያ ሰንጠረዥ ላይ መመዘገብ።
 - ትኩረት ማስቀመጥ የፍራጅ ታላቅ የሙቀት መጠን መመዘገቢያ ሰንጠረዥ ከሌለ በቀላሉ ማዘጋጀት ይቻላል።

ስዕል 2. ፍራጅ ታላቅ

ስዕል 3 የፍራጅ የሙቀት መጠን መመዘገቢያ ቅጽ

Region: _____ Zone: _____ Woreda: _____ Facility Name: _____

Refrigerator model: _____ Refrigerator No: _____ Fridge Tag ID Number: _____

Record the refrigerator temperature twice per day: Temperature should stay between 2 – 8 0C to protect vaccines. Month _____ Year _____

Day	Date of alarm and corrective Measures taken for Temperature Excursions																													
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Today	Morning Temp. AM (°C)																													
	Evening Temp. PM (°C)																													
Previous day	▲ Maximum temp. (°C)																													
	▲ Alarm (Y/N)																													
	▲ Duration (HH:MM)																													
	▼ Minimum temp. (°C)																													
▼ Alarm (Y/N)																														
▼ Duration (HH:MM)																														
Date of alarm and corrective Measures taken for Temperature Excursions																														
Date of alarm		Actions taken (code)*																		Impart of excursions on vaccines										

(Indicate type of an alarm by (tick) under ▲ or ▼ for high and low temperature respectively for specific date of alarm)

Use the following code for actions to be taken during alarm:

1. Vaccine transferred	2. VVM checked	3. Frozen vaccine discarded	4. Shake test conducted
5. Refrigerator maintained	6. Reported to higher level	7. Thermostat adjusted	8. Other measure (specify)

In addition to recording the code for taken action, outcome of shake test and VVM checking has to be recorded

3. የፍራጅ የሙቀት መጠን ከ+2 ዲግሪ በታች ወይም ከ+8 ዲግሪ በላይ ሲሆን ተገቢውን እርምጃ መውሰድ

- ### 3.1 የፍራጅ የሙቀት መጠን ከ8 ዲግሪ በላይ
- 1 ክትባቶች እንዳይበላሹ መከላከል።
 - ሁሉንም ክትባቶች ከብልሽት ለመከላከል ወደ ሌላ ፍራጅ ማዘዋወር፤ በማቀዝቀዣ /የክትባት መያዣ ሳፕን ወሰን ማስቀመጥ ወይም ወደ ሌላ ጠና ተቋም ማጓጓዣ ያስፈልጋል።
 - 2 የተበላሹ ክትባቶችን መለየት
 - የሁሉንም ክትባቶች የብልቃጥ ሙቀት መቆጣጠሪያ (VVM) ማየት
 - በሙቀት የተበላሹ ክትባቶችን (የብልቃጥ ሙቀት መቆጣጠሪያ ደረጃ 3 ወይም 4 የሆኑትን) በመለየት መመዘገብና ማስወገድ።
 - 3 የትግሩን መንስዔ መለየት፡-
 - የሙቀት መመጠኛውን /thermostat knob/ በትኩረት ማስቀመጥ (በ2 ዲግሪ ላይ ያይንገራ።)
 - ክትባቶች ወይም ፍራጅ ታላቅ ፍራጅ ወሰን በትኩረት ካልተቀመጠ (ክትባቶች ከፍራጅ ወሰን ግድግዳ በጣም ከተጠጉ) በትኩረት ማስቀመጥ ቦታ ማስቀመጥ
 - ፍራጅ በትኩረት መስራቱን ካቆመ ለጥገና ለባለሙያ ወዲያውኑ ማሳወቅና እንዲሰራ ማድረግ
- ### 3.2 የፍራጅ የሙቀት መጠን በጣም ዝቅተኛ /ከ2 ዲግሪ በታች/ ከሆነ፡-
- 1 በብረት የሚበላሹ ክትባቶች እንዳይበላሹ መከላከል
 - በብረት የሚበላሹ ክትባቶችን (የመንጋጋ ቆልፍ፣ አይፒቪ፣ ፒሲ.ቪ፣ ፎ.ታና ፔንታ) ቅድሚያ በመስጠት ወደ ሌላ ፍራጅ ማዘዋወር (በጠና ተቋም ውስጥ ካለ)፤ በማቀዝቀዣ /የክትባት መያዣ ሳፕን ወሰን ማስቀመጥ ወይም ወደ ሌላ ጠና ተቋም ማጓጓዣ ያስፈልጋል።
 - 2 የተበላሹ ክትባቶችን መለየት
 - በብረት የሚበላሹ ክትባቶችን (የመንጋጋ ቆልፍ፣ አይፒቪ፣ ፒሲ.ቪ፣ ፎ.ታና ፔንታ) በመለየት ማስወገድ
 - 3 የትግሩን መንስዔ መለየት፡-
 - የሙቀት መመጠኛውን /thermostat knob/ በማስከርቀር ቀስቶ አነስ ወዳሉ ቁጥር ላይ እንዲያወሰን ያደርጉ። ይህ ፍራጅን ሞቅ እንዲል ያደርገዋል።
 - ፍራጅ ታላቅ ያለበታው ተቀምጦ ከሆነ ማለትም ከፍራጅ በብረት የተጠጋ ከሆነ፤ ማረቅና በትኩረት ማስቀመጥ ቦታ ላይ ማስቀመጥ (የፍራጅ አቀማመጥን በስዕል ላይ የመለከቱ)፤፤
 - የሙቀት መመጠኛውን /thermostat knob/ ከተሰበረ ወዲያውኑ ለተከራካሪ ሪፖርት በማድረግ እንዲጠገን ያደርጉ።፤፤
- ### 3.3 የፍራጅ የሙቀት መጠን በትኩረት ማስቀመጥ ወይም ከፍ ካለ በመመዘገብ ለማስተካከል ወዲያውኑ ማሳወቅ ያስፈልጋል፡-
- የፍራጅ ታላቅ መመዘገቢያ ሰንጠረዥ ላይ የአደጋ ምልክቱ፤ ትግሩንና የተወሰደውን እርምጃ መመዘገብ፤
 - ለጥገና ለባለሙያ ማሳወቅ
 - ትግሩ አሳሳቢ ከሆነ ለክትባት ሃላፊዎችና ተቆጣጣሪዎች ማሳወቅ (ለምሳሌ፡- ክትባቶች የሚጎዱ ከሆኑ ፍራጅ የማይሰራ ከሆነ)

4. የብልቃጥ ሙቀት መቆጣጠሪያ (VVM) አጠቃቀም መመሪያ (ስዕል 3)

ስዕል 3 የብልቃጥ ሙቀት መቆጣጠሪያ (VVM) አጠቃቀም መመሪያ

የብልቃጥ ሙቀት መቆጣጠሪያ (VVM) አጠቃቀም መመሪያ	ፊት ለፊት ስኬት	ጽንሰ-ሀሳብ
	✓	የውስጠኛው ባለ ኦሪት ማዘዣን ቀለም ከውጭኛው ከብ ቀለም እንጻር ይነጣል የክትባቱ መወገጃ ጊዜ እስካለፈ ድረስ ክትባቱን ተጠቅም
	✓	ከጊዜ በኋላም ቢሆን ውስጠኛው ባለ ኦሪት ማዘዣን ቀለም ከውጭኛው ከብ ቀለም እንጻር አሁንም ይነጣል የክትባቱ መወገጃ ጊዜ እስካለፈ ድረስ ክትባቱን ተጠቅም
	✗	ክትባቱ የሚወገድበት ደረጃ የውስጠኛው ባለ ኦሪት ማዘዣን ቀለም ከውጭኛው ከብ ቀለም እንጻር ተመሳሳሊ፡-ክትባቱን መጠቀም አይቻልም። ለቅርብ የከራ ሀላፊ ማሳወቅ
	✗	ክትባቱ የሚወገድበት ደረጃ አልፏል የውስጠኛው ባለ ኦሪት ማዘዣን ቀለም ከውጭኛው ከብ ቀለም ጋር እንጻር ጠቁሯል። ክትባቱን መጠቀም አይቻልም። ለቅርብ የከራ ሀላፊ ማሳወቅ